

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๑๘

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาส	กรรมการ
๑๖. พลเอก อัฐฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	(ลาการประชุม)
๒. นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฏฐ์ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นางสาวคณิงนิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๑๗ วันพุธ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ**

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานกรรมการหารือต่อที่ประชุมว่า ควรเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองหรือไม่และในช่วงเวลาใด หากคณะกรรมการต้องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว ก็ควรเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองโดยเร็วเพื่อนำความคิดเห็นของประชาชนมาปรับปรุงเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองให้เหมาะสมมากขึ้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ควรเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในช่วงเวลาที่เหมาะสม และสามารถเผยแพร่หลังจากที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงการประกาศใช้ร่างรัฐธรรมนูญด้วย เนื่องจากคณะกรรมการจะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทันทีหลังจากที่ร่างรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมสามารถพิจารณาช่วงเวลาในการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในภายหลังได้

จากนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเริ่มตั้งแต่มาตรา ๖ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาจำนวนห้าคนจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ข) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(ง) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(จ) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(ฉ) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (ก) (ข) (ค) หรือ (จ) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

(ช) เป็นผู้ทำงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

(๒) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนสองคน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗

“มาตรา ๗ กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๒) จะไม่กระทบต่อคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งในปัจจุบัน

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งไว้ว่าต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันมีอายุเกินกว่าสี่สิบห้าปีทุกคน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘

“มาตรา ๘ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด
- (๒) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๑๓) เป็นหลักการใหม่ซึ่งจะต้องนำไปกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙

“มาตรา ๙ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๖ (๑) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่ไม่ใช่คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่ไม่ใช่คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเสนอชื่อบุคคลที่องค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกบุคคลที่มีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่งในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกจับสลากให้เหลือเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มิได้ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักการและวิธีการในการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) แล้วโดยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

“มาตรา ๑๐ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

ผู้ที่ได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาและผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวาระคี่หรือวาระห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งนี้ไม่มีสิทธิได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งถัดไปอีก

ในกรณีที่การสรรหาตามวาระหนึ่งและการคัดเลือกตามวาระสองเป็นการสรรหาและคัดเลือกเพราะคณะกรรมการครบวาระ เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกได้บุคคลใดแล้วให้เสนอชื่อไปยังคณะกรรมการสรรหา และเมื่อผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือกมีจำนวนถึงห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกกรรมการที่ยังขาดอยู่โดยเร็ว

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแล้ว ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเจ็ดคน และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ ในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ถือว่าเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาด้วยหรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแจ้งว่า มาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ข้าราชการตุลาการในศาลฎีกาประกอบด้วยประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา ส่วนพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ผู้พิพากษาอาวุโสเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจะต้องเคยเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกามาก่อนด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีผู้พิพากษาอาวุโสร่วมประชุมด้วยหรือไม่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ซึ่งแจ้งว่า ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีผู้พิพากษาอาวุโสร่วมประชุมด้วย

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า ความว่า “ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา” ในวาระห้า มีความหมายที่ชัดเจนและไม่ทำให้เกิดปัญหาในการตีความ

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือต่อที่ประชุมว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต้องประกอบด้วยผู้พิพากษาทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในศาลฎีกาและต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาแห่งศาลนั้น แต่ความในวาระห้ากำหนดให้ผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกา หากมีผู้พิพากษาในศาลฎีกามาประชุมในที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาแล้วอาจทำให้การคัดเลือกบุคคลตามวาระห้าเกิดปัญหาได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีผู้พิพากษามาประชุมเพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่แล้ว ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะไม่สามารถมีมติในเรื่องใดได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า จำนวนกรรมการสรรหาตามร่างมาตรา ๑๐ ต้องสอดคล้องกับหลักการของมาตรา ๒๐๖ ของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ความในแปดจึงควรปรับจำนวนเป็นไม่น้อยกว่าหกคน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคแปด เป็นดังนี้ “เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหกคนแล้ว ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเจ็ดคน และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

ผู้ที่ได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาและผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่หรือวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งนี้ไม่มีสิทธิได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งถัดไปอีก

ในกรณีที่การสรรหาตามวรรคหนึ่งและการคัดเลือกตามวรรคสองเป็นการสรรหาและคัดเลือกเพราะคณะกรรมการครบวาระ เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกได้บุคคลใดแล้วให้เสนอชื่อไปยังคณะกรรมการสรรหา และเมื่อผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือกมีจำนวนถึงห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกกรรมการที่ยังขาดอยู่โดยเร็ว

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหกคนแล้ว ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเจ็ดคน และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ ในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่”

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งหรือยังประกอบวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพนั้นต่อประธานวุฒิสภา

(๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

การแสดงหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลา ก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการใหม่แทน ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

“มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

เมื่อมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) (๓) หรือ (๔) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สิ้นสุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา หรือคัดเลือกกรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกกรรมการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดรายละเอียดของผู้ร้องขอให้ดำเนินการตามวรรคสามไว้ด้วย และสอบถามว่าร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะกรรมการสรรหามีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งได้อย่างไร

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผู้ร้องขอที่มีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการการเลือกตั้งผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๒) (๓) หรือ (๔) สามารถเสนอเรื่องต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอแล้ว ส่วนมาตรา ๒๐๓ วรรคห้า และมาตรา ๒๐๘ ของร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการพ้นตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้น ได้กำหนดหลักการให้คณะกรรมการสรรหามีอำนาจวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการคัดเลือกหรือผู้ได้รับการสรรหาโดยให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาเป็นที่สุด ส่วนการร้องขอ ผู้มีสิทธิร้องขอ การพิจารณาและการวินิจฉัยเรื่องคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า มาตรา ๒๐๘ ของร่างรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องการให้พ้นจากตำแหน่งซึ่งแตกต่างกับหลักการตามร่างมาตรา ๑๓ ซึ่งเป็นเรื่องการเข้าสู่ตำแหน่ง

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ เสนอแก้ไขความในวรรคหก เป็นดังนี้ “...ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ...”

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสี่ความว่า “แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้” เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า มาตรา ๒๒๓ วรรคสอง ของร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ว่า ถ้ามีกรรมการการเลือกตั้งเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย
เมื่อมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) (๓) หรือ (๔) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และ
อำนาจของคณะกรรมการสรรหา เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการเลือก
กรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้
คณะกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่
เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา หรือคัดเลือกกรรมการ
ใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น
นอกจากการครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกกรรมการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่
ตำแหน่งว่างลง”

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา
๑๓ (๒) (๓) หรือ (๔) ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวัน
นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

เมื่อประธานกรรมการสรรหาได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการสรรหาแจ้งต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่ไม่ใช่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการสรรหา และแต่งตั้ง
กรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ เมื่อสรรหากรรมการสรรหาได้ครบจำนวนแล้ว ให้ประธาน
กรรมการสรรหาเรียกประชุมกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาและมีมติในเรื่องที่มีผู้ร้องขอตามวรรคหนึ่ง
โดยเร็ว”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสองความว่า “เมื่อสรรหากรรมการสรร
หาได้ครบจำนวนแล้ว” อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากอาจขัดแย้งกับความในร่างมาตรา ๙ วรรคสี่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “เมื่อประธานกรรมการสรรหา
ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการสรรหาแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่ไม่ใช่
คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการสรรหา และแต่งตั้งกรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐
เมื่อสรรหาครบตามสรรหาได้ครบจำนวนแล้ว ให้ประธานกรรมการสรรหาเรียกประชุมกรรมการสรรหา
เพื่อพิจารณาและมีมติในเรื่องที่มีผู้ร้องขอตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว มติของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตาม
เสียงข้างมาก ในกรณีที่มิฉะนั้นเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงชี้ขาด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา
๑๓ (๒) (๓) หรือ (๔) ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับ
แต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

เมื่อประธานกรรมการสรรหาได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการสรรหาแจ้งต่อ ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่ไม่ใช่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการสรรหา และแต่งตั้ง กรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ เมื่อสรรหาพรรคการเมืองสรรหาได้ครบจำนวนแล้ว ให้ ประธานกรรมการสรรหาเรียกประชุมกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาและมีมติในเรื่องที่มีผู้ร้องขอตามวรรค หนึ่งโดยเร็ว มติของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการ มาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้ง เหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุมและ กรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัย ในเรื่องดังต่อไปนี้ กรรมการทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมต้อง ลงมติ การงดออกเสียงหรือการออกเสียงที่แตกต่างไปจากประเด็นที่จะต้องลงมติจะกระทำมิได้ แต่ไม่เป็น การตัดสิทธิที่จะลาออกจากกรรมการก่อนมีการลงมติ

(๑) การเลือกตั้งใดเป็นไปโดยสุจริตและเป็นธรรมหรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่หรือต้องมีมติ เพื่อตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลใด

(๒) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใด ในพรรคการเมืองเป็นเวลาสี่ปี เนื่องจากไม่ควบคุมไม่ให้สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองกระทำ การอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) ให้หัวหน้าพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งเพราะไม่ดำเนินการจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ ของพรรคการเมือง

(๔) กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นอันคำนวณเป็น เงินได้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองหรือเพื่อใช้ในการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะจากบุคคลใด อันมีจำนวนหรือมูลค่าตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป

(๕) กำหนดหน่วยงานของรัฐ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือนิติบุคคลอื่นที่ห้ามบริจาคให้ พรรคการเมือง

(๖) ให้พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งสิ้นสภาพ หรือมีความเห็นสมควรยุบพรรคการเมือง การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจ งดออกเสียง

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มา ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของ คณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความในวรรคสาม (๑) หมายความว่ารวมถึงกรณีการระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราวตามร่างมาตรา ๒๑ วรรคสองด้วยหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๑ เป็นเรื่องการใช้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนเพื่อให้สามารถเข้าไปตรวจสอบการกระทำที่เป็นการทุจริตการเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๒๑ ในทันทีได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจเกิดกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งบางคนไม่ร่วมประชุมโดยมีเจตนาไม่ต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการลงมติตามวรรคสาม

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสามความว่า “การออกเสียงที่แตกต่างไปจากประเด็นที่จะต้องลงมติ” หมายความว่าอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องกำหนดประเด็นการพิจารณาและพิจารณาเรียงตามลำดับเริ่มตั้งแต่การพิจารณาว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจพิจารณาหรือไม่ จากนั้นจึงจะเป็นการพิจารณาเพื่อลงมติ ซึ่งหลักการของวรรคสามจะควบคุมไม่ให้กรรมการการเลือกตั้งออกเสียงแตกต่างไปจากประเด็นที่จะต้องลงมติ

นายอภิชาติ สุข์คานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า เคยมีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมเพื่อมีมติให้ใบแดงแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้สอบสวนเพิ่มเติมแทน

- มีกรรมการสอบถามว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเรียงลำดับประเด็นการพิจารณาตั้งแต่ประเด็นที่หนึ่งถึงประเด็นที่สามไว้แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถลงมติในประเด็นที่สามก่อนได้หรือไม่

- ควรกำหนดบังคับให้กรรมการการเลือกตั้งทุกคนต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อลงมติตามวรรคสาม หากกรรมการการเลือกตั้งคนใดไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ก็ต้องให้มีการออกเสียงในมตินั้นด้วยโดยส่งผลการลงมติให้ที่ประชุมทราบด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถพิจารณาได้ว่าจะลงมติในประเด็นใดก่อนได้ขึ้นอยู่กับที่ประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนการให้กรรมการการเลือกตั้งที่ไม่มาประชุมสามารถส่งผลการลงมติแทนนั้น อาจถูกแทรกแซงหรือมีการแอบอ้างการลงมติของกรรมการการเลือกตั้งได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากกรรมการการเลือกตั้งคนใดไม่มาร่วมประชุมแล้ว ควรกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งที่ไม่มาประชุมต้องแสดงจุดยืนของตนเองว่าจะให้การรับรองหรือไม่รับรองผลการลงมติของที่ประชุมด้วย

- กรรมการการเลือกตั้งที่งดออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสาม จะได้รับโทษหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการการเลือกตั้งที่งดออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสาม ถือว่ามีเจตนาจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยผู้ที่จะมาเป็นกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีความกล้าในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วย

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในวรรคสาม (๒) ถึง (๖) นำมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าควรนำหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในเรื่องใดมากำหนดเพิ่มเติมไว้ในวรรคสามหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสาม (๒) ถึง (๖) มีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของ ร่างมาตรา ๑๕ ซึ่งกำหนดหลักการชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีมติในเรื่องใดบ้าง จึงขอให้ คณะอนุกรรมการปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๑๕ ใหม่ และให้แยกความในวรรคสาม (๑) ถึง (๖) ออกเป็นร่างมาตราใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีมติเพื่อ อนุมัติการใช้จ่ายเงินนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขอความร่วมมือให้กรรมการการเลือกตั้งทุกคนมา ร่วมประชุมเพื่อมีมติ หากกรรมการการเลือกตั้งคนใดไม่มาประชุมก็จะใช้วิธีการเลื่อนการประชุมออกไป เพื่อป้องกันไม่ให้กรรมการการเลือกตั้งที่ไม่มาประชุมได้แย้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในภายหลังได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดให้การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณของคณะกรรมการ การเลือกตั้งต้องมีมติให้ความเห็นชอบโดยกรรมการการเลือกตั้งทุกคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณต้องกระทำโดยมติของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม เพื่อความสะดวกในการบริหารงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง จะมอบหมายให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งอย่างน้อยสองคนเป็นผู้อนุมัติแทน คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า การอนุมัติให้ใช้งบประมาณของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการ การเลือกตั้งเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินประมาณ เช่น การประชุมหรือการศึกษาดูงานในต่างประเทศจะใช้จ่าย งบประมาณในหมวดเจรจาธุรกิจการประชุมนานาชาติ เป็นต้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรกำหนดให้กรรมการ การเลือกตั้งทุกคนต้องให้ความเห็นชอบในการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับนี้ได้เพิ่ม บทบัญญัติเกี่ยวกับเงินราชการลับให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย จึงควรมีมาตรการควบคุมการ ใช้จ่ายเงินงบประมาณของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างรอบคอบ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องใด ให้กรรมการแต่ละคนที่ลงมติ วินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องนั้นต้องลงลายมือชื่อในหนังสือลงมติ และให้คณะกรรมการจัดทำคำวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งต้องทำเป็นหนังสือระบุข้อเท็จจริงและเหตุผล พร้อมทั้งลงลายมือชื่อของกรรมการทุกคนที่พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่กรรมการผู้ใดลงมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดแล้ว แต่ยังมีได้ลงลายมือชื่อในคำวินิจฉัยชี้ขาด ในเรื่องนั้น เนื่องจากพ้นจากตำแหน่งหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ให้ประธานกรรมการ บันทึกลงเหตุอันไว้ในคำวินิจฉัยชี้ขาดแทนการลงลายมือชื่อของกรรมการผู้นั้น แต่ถ้าเป็นกรณีที่ประธาน กรรมการและกรรมการอีกจำนวนหนึ่งไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่เป็นผู้บันทึกเหตุ และถ้าเป็นกรณีที่กรรมการทั้งคณะไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้เลขาธิการเป็นผู้บันทึกเหตุนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดต้องกำหนดให้กรรมการแต่ละคนที่ลงมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่อง ใดเรื่องหนึ่งต้องลงลายมือชื่อในหนังสือลงมติด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติการลงลายมือชื่อของกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกอบการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดก็ตาม จะลงลายมือชื่อในแผ่นกระดาษที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเตรียมไว้ให้ ดังนั้น จำเป็นหรือไม่ที่ต้องกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งต้องลงลายมือชื่อในหนังสือลงมติ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า การกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งที่ลงมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องลงลายมือชื่อในหนังสือลงมติด้วย เป็นเรื่องที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากเกิดปัญหาว่าเมื่อมีการรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งในครั้งที่มีการลงมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ปรากฏว่ากรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ารายงานการประชุมดังกล่าวสรุปมติในการวินิจฉัยชี้ขาดไม่ตรงกับที่กรรมการการเลือกตั้งผู้นั้นได้มีมติในเรื่องนั้น ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนที่ลงมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องลงลายมือชื่อในหนังสือลงมติด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า การลงมติวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการลงคะแนนลับหรือไม่ และโดยปกติคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเรื่องที่ต้องลงมติเป็นประจำหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า การลงมติวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีการลงคะแนนลับ แต่หนังสือลงมติดังกล่าวถือเป็นเอกสารสำคัญที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเก็บไว้เป็นหลักฐาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการสืบค้นมติของที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเฉพาะการมีมติให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องลงมติวินิจฉัยชี้ขาดมีเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะส่วนคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นที่รับมาจากส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ หากกรรมการการเลือกตั้งคนใดประสงค์จะเขียนเหตุผลประกอบคำวินิจฉัยชี้ขาดของตนก็สามารถระบุไว้ในหนังสือลงมติได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง และเพิ่มความใหม่เป็นวรรคสาม ดังนี้

“ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องใด ให้กรรมการแต่ละคนที่ลงมติ วินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องนั้นต้องลงลายมือชื่อในหนังสือลงมติ และให้คณะกรรมการจัดทำคำวินิจฉัยชี้ขาดซึ่งต้องจัดทำเป็นหนังสือระบุข้อเท็จจริงและเหตุผล พร้อมทั้งลงลายมือชื่อของกรรมการทุกคนที่พิจารณาวินิจฉัย เป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่กรรมการผู้ใดลงมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดแล้ว แต่ยังมิได้ลงลายมือชื่อในคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องนั้น ให้กรรมการที่ลงมติเห็นชอบหรือมีเหตุสงสัยเป็นอย่างอื่นที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ให้ประชาชนที่ประชุมทราบทันทีที่เหตุอันมิใช่คำวินิจฉัยชี้ขาดทางตรงของกรรมการผู้นั้น แต่ตัวเป็นกรณีที่ประชาชนทราบและทราบวิธีที่สมควรหนึ่งไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้กรรมการที่เห็นชอบอยู่เป็นผู้บันทึกเหตุ และตัวเป็นกรณีที่กรรมการทั้งคณะไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้เลขานุการเป็นผู้บันทึกเหตุนั้น

แบบการลงมติดังกล่าว วรรคหนึ่ง อย่างน้อยให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ลงมติ
- (๒) ประเด็นที่จะลงมติ
- (๓) ชื่อกรรมการผู้ลงมติ
- (๔) มติที่ลง

(๕) ลายมือชื่อของผู้ลงมติ

ให้ประธานกรรมการรวบรวมมติและลงลายมือชื่อกำกับและมอบแบบการลงมติให้เลขาธิการเก็บไว้ติดสำนวนไว้เป็นหลักฐาน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจกหนังสือลงมติให้กับกรรมการการเลือกตั้งพร้อมกับเรื่องที่จะวินิจฉัย และเมื่อกรรมการการเลือกตั้งมีมติเรียบร้อยแล้วจะทำการจัดเก็บหนังสือลงมติไว้เป็นหลักฐาน แต่หากให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งต้องลงลายมือชื่อกำกับในหนังสือลงมติของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนจะเป็นเรื่องที่ยุ่งยากเกินไป เนื่องจากเอกสารมีเป็นจำนวนมาก

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความในวรรคสามใหม่ เป็นดังนี้ “ให้เลขาธิการเก็บเอกสารการลงมติไว้เป็นหลักฐาน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า หนังสือลงมติเป็นหลักฐานเบื้องต้นก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำคำวินิจฉัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยในการทำคำวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าของสำนวนจะเรียงเรียงคำวินิจฉัยเบื้องต้นเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาและมีมติวินิจฉัยชี้ขาดพร้อมกับลงลายมือชื่อในมตินั้น สำหรับเหตุผลในการบัญญัติความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๖ เนื่องจากเกิดกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และมีคำวินิจฉัยชี้ขาดที่ยังมิได้ลงลายมือชื่อจำนวนมาก จึงเกิดปัญหาว่าจะมอบให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองเนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ดำเนินการอย่างไรต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการพิจารณาลงมติวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องใดเรื่องหนึ่งมีกรรมการการเลือกตั้งผู้เป็นเจ้าของสำนวนหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า การพิจารณาลงมติวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องใดเรื่องหนึ่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่มีกรรมการการเลือกตั้งเจ้าของสำนวน โดยกรรมการการเลือกตั้งทุกคนถือเป็นเจ้าของสำนวน เนื่องจากการมีมติวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใดก็ตามจะกระทำในรูปของคณะกรรมการอย่างไรก็ตาม แม้ไม่มีกรรมการการเลือกตั้งเจ้าของสำนวน แต่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าของเรื่องนั้น ๆ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การไม่มีกรรมการการเลือกตั้งเจ้าของสำนวนพิจารณากลับกรองเรื่องในเบื้องต้นก่อนมีคำวินิจฉัยชี้ขาด ทำให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนต้องอ่านสำนวนหลายครั้ง ส่งผลให้การมีมติวินิจฉัยชี้ขาดคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า สำหรับศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อมีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจะมีเจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญคัดกรองเบื้องต้นว่าจะรับเรื่องไว้พิจารณาหรือไม่ และประธานศาลรัฐธรรมนูญจะทำการแบ่งสำนวนให้แก่สององค์คณะ ๆ ละสี่คน โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คน จะเป็นตุลาการเจ้าของสำนวน แต่หากเป็นคดีที่มีความสำคัญจะให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนเป็นเจ้าของสำนวน ทั้งนี้ ตุลาการเจ้าของสำนวนแต่ละคนต้องทำคำวินิจฉัยส่วนตัวมาเพื่อพิจารณาคำวินิจฉัยที่เป็นเสียงข้างมากเพื่อนำประเด็นไปจัดทำคำวินิจฉัยส่วนกลางต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า สำนวนที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการสรุปสำนวนก่อนส่งเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า สำนวนการสืบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีการสรุปสำนวนมาตั้งแต่ชั้นสืบสวนสอบสวนในระดับจังหวัด ซึ่งหากเป็นสำนวนเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นจะต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาก่อน และเมื่อสำนวนเข้าสู่การพิจารณา

ของคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางจะมีการตั้งคณะอนุกรรมการที่ประกอบด้วยพนักงานอัยการ เจ้าพนักงานตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการ ซึ่งคณะอนุกรรมการดังกล่าวจะทำความเห็นและมีคำวินิจฉัยส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาต่อไป ซึ่งโดยปกติคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะอนุกรรมการเสนอ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อหาวิธีการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการมีมติวินิจฉัยชี้ขาดสำนวนคดีให้มากที่สุด

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งที่แก้ไขใหม่ ความว่า “ในกรณีนี้ คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องใด ให้กรรมการแต่ละคนที่ลงมติ วินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องนั้นต้องลง สหข้อมติซึ่งอยู่ในหนังสือสงวนคดี และให้คณะกรรมกรเลือกตั้งที่ลงมติวินิจฉัยชี้ขาดซึ่งต้องทำเป็นหนังสือระบุ ข้อเท็จจริงและเหตุผล พร้อมทั้งลงสหข้อมติซึ่งของกรรมกรทุกคนที่พิชวชนวินิจฉัยเป็นหนังสือตาม แบบที่คณะกรรมการกำหนด” อาจทำให้มีการตีความคลาดเคลื่อนว่ากรรมการการเลือกตั้งแต่ละคน มีอำนาจทำคำวินิจฉัยส่วนตนตามแบบที่ตนกำหนดเองหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในวันที่มีการพิจารณาสำนวนคดีจะมีเจ้าหน้าที่ ฝ่ายสืบสวนสอบสวนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนำเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งซึ่งในทางปฏิบัติกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนจะพิจารณาประเด็นแห่งคดีและสรุปความเห็น ในเบื้องต้นมาก่อนแล้ว สำหรับความในวรรคหนึ่งที่แก้ไขใหม่ยังไม่มีรายละเอียดมากพอที่จะตีความได้ว่าให้ อำนาจกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนทำคำวินิจฉัยส่วนตนได้เช่นเดียวกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการมาปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา ในกรณีที่ประธานกรรมการเรียกประชุม เนื่องจากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน กรรมการทุกคนต้องมาประชุมทุกครั้งตามที่ประธานกรรมการได้เรียก ประชุม”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๗ เป็นแนวทางให้ กรรมการในองค์กรอิสระอื่นต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนต้องสามารถมาปฏิบัติ หน้าที่ได้เช่นกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้ “ให้คณะกรรมการมาปฏิบัติหน้าที่ เต็มเวลา ในกรณีที่ประธานกรรมการเรียกประชุมเนื่องจากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน เป็นหน้าที่ของกรรมการ ทุกคนต้องมาประชุม ทุกครั้งตามที่ประธานกรรมการได้เรียกประชุม เว้นแต่มีราชการอื่นสำคัญอันไม่อาจ หลีกเลี่ยงได้หรือเจ็บป่วยจนไม่อาจมาได้” อย่างไรก็ตาม หากบัญญัติเพียงว่า “ให้คณะกรรมการมาปฏิบัติ หน้าที่เต็มเวลา” อาจเพียงพอที่จะทำให้กรรมการการเลือกตั้งต้องมาปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ นอกจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) หน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น
- (๒) ออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามกฎหมายอื่น
- (๓) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้ง
- (๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนและไต่สวน และการอื่นใดที่จำเป็น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง
- (๕) ส่งเสริม สนับสนุน ให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชน ในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการผ่อนชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้ง

(๗) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

(๘) จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย เพื่อกำหนดวิธีการหรือมาตรการให้การเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ในการควบคุม กำกับ ดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือเป็นที่และอำนาจของคณะกรรมการที่จะต้องดำเนินการสอดส่อง สืบสวน หรือไต่สวนเพื่อป้องกันและขจัดการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้งได้ ไม่ว่าจะเป็นเวลาในระหว่างประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครผู้ใด สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ถูกต้อง ให้คณะกรรมการตอบข้อหารือให้แล้วเสร็จภายในสามสัปดาห์นับแต่ได้รับการสอบถาม ในการนี้คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่ง หรือเลขาธิการเป็นผู้ตอบข้อสอบถามก็ได้

วิธีการสอบถามและวิธีการตอบและการเผยแพร่คำตอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ เสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “วิธีการสอบถามและวิธีการตอบและการเผยแพร่คำตอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครผู้ใด สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย เกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ถูกต้อง ให้คณะกรรมการตอบข้อหารือให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่ได้รับการสอบถาม ในการนี้คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่ง หรือเลขาธิการ เป็นผู้ตอบข้อสอบถามก็ได้

วิธีการสอบถามและวิธีการตอบและการเผยแพร่คำตอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๐

“มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ รับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายให้การเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติเป็นไปด้วยความ เรียบร้อยและโดยสุจริตและเที่ยงธรรม”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ เสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๐ เป็นดังนี้ “ในการปฏิบัติ หน้าที่ตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายให้ การเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” เนื่องจากคำว่า “เลือกตั้ง” หมายความว่า การออกเสียงประชามติด้วยแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ รับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายให้การเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติเป็นไปด้วยความ เรียบร้อยและโดยสุจริตและเที่ยงธรรม”

มาตรา ๒๑

“มาตรา ๒๑ ในระหว่างการเลือกตั้ง ให้กรรมการแต่ละคนมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำกับและตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๒) มีคำสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนเมื่อพบเห็นการกระทำใดที่มีเหตุสงสัยว่าการเลือกตั้ง มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๓) เมื่อพบการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดย สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าการนั้นเป็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือสั่งให้กระทำได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลที่มีชื่อเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนบันทึกพฤติกรรม แห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็น อันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จะสั่งให้มีการดำเนินการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยใน เขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้

ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) จะต้องมีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครผู้ใดไว้เป็นการชั่วคราว หรือต้องดำเนินคดีกับผู้ใด ให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัย

เมื่อกรรมการผู้ใดออกคำสั่งตาม (๒) หรือ (๓) แล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ในกรณีนี้ ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรจะมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกคำสั่ง หรือมีมติให้ดำเนินการอย่างใดตามที่เหมาะสมก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความใน (๓) บัญญัติให้กรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตีความได้ว่ามีความมุ่งหมายให้มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจสั่งให้อำนาจการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งเป็นพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง บันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายได้ และสอบถามว่าได้บัญญัติให้อำนาจการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือมีอำนาจในการสอบสวนหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๖ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ให้เจ้าพนักงานตามวรรคหนึ่งเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา” โดยเจ้าพนักงานตามวรรคหนึ่งหมายถึงกรรมการการเลือกตั้ง เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเมื่อเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาย่อมมีอำนาจในการสอบสวนได้

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า พนักงานสอบสวนหมายถึงพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือสามารถบังคับใช้หมายอาญาต่าง ๆ ได้ แต่ผู้ที่มีอำนาจสอบสวนต้องเป็นพนักงานสอบสวนเท่านั้นซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นต้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๓) เป็นดังนี้ “เมื่อพบการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันอาจเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าการนั้นเป็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือสั่งให้กระทำได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลที่มีชื่อเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ช่วยการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จะสั่งให้มีการดำเนินการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้” และเพิ่มความเป็นวรรคสองใหม่ ดังนี้

“ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานตาม (๓) ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ตำแหน่งผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากการทำหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่จะทำหน้าที่ในการเป็นผู้จัดการเลือกตั้งอย่างแท้จริง ดังนั้น ในร่างมาตรา ๒๑ ควรพิจารณาเปลี่ยนคำนามที่ใช้เรียกชื่อ “ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด” เป็นคำอื่นแทน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ชื่อตำแหน่งผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดกับชื่อตำแหน่งผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะคล้ายกัน ดังนั้น ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรร่างมาตราขึ้นใหม่เป็นมาตราเฉพาะเพื่อรองรับการทำหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยบัญญัติหลักการในลักษณะว่า ในจังหวัดหนึ่งให้มีสำนักงานการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยมีหัวหน้าสำนักงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ดูแล รวมทั้งบัญญัติบทเฉพาะกาลโดยให้โอนบรรดาบุคลากร และทรัพย์สินของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาเป็นของสำนักงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๑

มาตรา ๒๒

“มาตรา ๒๒ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา และการออกเสียงประชามติ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการในการจัดการเลือกตั้ง หรือเลือก หรือออกเสียงประชามติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการ ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้ง รวมทั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง

ในกรณีมีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า หลักการของร่างมาตรา ๒๒ เป็นหลักการที่นำมาจากบทบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓

“มาตรา ๒๓ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการจัดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละจังหวัด ในระหว่างเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเลือกตั้ง และการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือการกระทำความผิดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม แล้วรายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

คณะกรรมการจะมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

ระหว่างเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง หมายความว่าถึงเวลาตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งหรือภายหลังจากนั้นอีกไม่เกินหกสิบวันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

วิธีการรายงานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องกำหนดให้สามารถรายงานได้โดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งเพิ่มเติมหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือมีการออกเสียงประชามติ หรือมีการเลือกตั้งผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะกรรมการจะสั่งให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งไปปฏิบัติหน้าที่ ตามกำหนดเวลาที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ในการแต่งตั้งคณะผู้ตรวจการเลือกตั้งต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๕”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “คณะกรรมการจะมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้” ในวรรคสอง เป็นการกำหนดหลักการที่ให้อำนาจคณะกรรมการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่จัดการเลือกตั้งแบบเดียวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดใช่หรือไม่ ซึ่งหากกำหนดหลักการในลักษณะดังกล่าวอาจไม่ตรงกับ ความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เนื่องจากความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในเรื่องการไม่กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น เหตุผลเนื่องจากคณะกรรมการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระที่มีกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลการจัดการเลือกตั้งโดยผ่านกระบวนการสรรหาที่เข้มงวด ฉะนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่เห็นด้วยกับการที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไปมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่จัดการเลือกตั้งแทน อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ มิใช่การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งแทนคณะกรรมการเลือกตั้ง ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเปลี่ยนเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากเดิม “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” เป็น “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” โดยให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการจัดการเลือกตั้ง หากผู้ตรวจการเลือกตั้งพบว่ามี เหตุการณ์ที่เข้าข่ายทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งรายงานต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาเท่านั้น โดยผู้ตรวจการเลือกตั้งไม่มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า จากการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเฉพาะประเด็นเรื่องสถานะของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น ผลปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าควรยกเลิกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ด้วยเหตุผลสามประการคือ ประการที่หนึ่ง ความไม่โปร่งใสของกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประการที่สอง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่มีอิสระในการปฏิบัติงาน และประการที่สาม การจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นภาระด้านงบประมาณของประเทศ

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- การเปลี่ยนจาก “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” เป็น “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” สถานะของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ยังคงสถานะตามเดิมโดยให้ประจำอยู่ในจังหวัดต่างๆ ต่อไปใช่หรือไม่

- ผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีชื่อเฉพาะหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ไม่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แต่สถานะของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามเดิม เพื่อทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ตรวจการเลือกตั้ง ส่วนผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” นั้น ในร่างมาตรา ๒๑ ได้บัญญัติหลักการรองรับเรื่องการทำหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดไว้ด้วย ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ทั้งนี้ ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดผู้อำนวยการเลือกตั้งกรุงเทพมหานคร จึงแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งจากพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรณีที่จะมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีการตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง ส่วนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร (กกต. ทล. กทม.) โดยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “คณะกรรมการจะมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้แต่จะมอบอำนาจของคณะกรรมการหรือกรรมการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมิได้”

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้น ความในวรรคสองที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้ นั้น จะเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า พรรคหนึ่งได้บัญญัติขอบเขตหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการเลือกตั้งไว้แล้วว่าจะสามารถดำเนินการสามารถดำเนินการในเรื่องใดได้บ้าง แตกต่างจากหลักการที่บัญญัติในพรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการในเรื่องอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติในพรรคหนึ่งได้แต่ต้องมีเงื่อนไขการมอบอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้รัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการจัดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละจังหวัด ในระหว่างเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเลือกตั้ง และการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือการกระทำความผิดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม แล้วรายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

คณะกรรมการจะมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้แต่จะมอบอำนาจของคณะกรรมการหรือกรรมการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมิได้

ระหว่างเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้งตามพรรคหนึ่ง หมายความว่าถึงเวลาตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งหรือภายหลังจากนั้นอีกไม่เกินหกสิบวันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

วิธีการรายงานตามพรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องกำหนดให้สามารถรายงานได้โดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งเพิ่มเติมหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือมีการออกเสียงประชามติ หรือมีการเลือกตั้งผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะกรรมการจะสั่งให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งไปปฏิบัติหน้าที่ ตามกำหนดเวลาที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ในการแต่งตั้งคณะผู้ตรวจการเลือกตั้งต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๕”

มาตรา ๒๔

“มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งตามจำนวนที่เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ครบทุกจังหวัด โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อขึ้นไว้ บัญชีรายชื่อดังกล่าวให้ใช้ได้เป็นเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปี

ผู้ตรวจการเลือกตั้งต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดในเวลาห้าปีที่ผ่านมาก่อนการแต่งตั้ง เป็นบุคคลที่เชื่อได้ว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสีย และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งต้องไม่เป็นผู้มีคู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุพการีเป็นหรือสมัครรับเลือกตั้งหรือรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัคร การคัดเลือก และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

การคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีภูมิลำเนาในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำข้อเสนอแนะของประธานกรรมการการเลือกตั้งมาพิจารณาประกอบการยกร่างบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการเลือกตั้ง หรือไม่

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความว่า “การคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีภูมิลำเนาในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน” ในวรรคสี่ หมายถึงองค์ประกอบของผู้ตรวจการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดใช่หรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ความว่า “การคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีภูมิลำเนาในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน” ในวรรคสี่เป็นองค์ประกอบของผู้ตรวจการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้คัดเลือกบุคคลเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการเลือกตั้ง ส่วนการกำหนดจำนวนผู้ตรวจการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งควรพิจารณากำหนดจำนวนของผู้ตรวจการเลือกตั้งจากขนาดของจังหวัดเป็นสำคัญว่าแต่ละจังหวัดควรกำหนดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งจำนวนเท่าใด ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ให้คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่มีภูมิลำเนาในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งตามจำนวนที่เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ครบทุกจังหวัด โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อขึ้นไว้ บัญชีรายชื่อดังกล่าวให้ใช้ได้เป็นเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปี” และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “**ควรตัดเลือกบุคคลสองวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีภูมิลำเนาในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคนไม่ว่าในเวลาใดๆ** ถ้าคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ตรวจการเลือกตั้งผู้ใดขาดความสุจริต เทียงธรรม หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือขาดคุณสมบัติ ให้คณะกรรมการสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากบัญชีรายชื่อทันที”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความว่า “มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า” ในวรรคสี่ ในทางปฏิบัติจะต้องมีพยานหลักฐานที่เชื่อได้ว่าผู้ตรวจการเลือกตั้งมีพฤติการณ์ตามที่กำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งพ้นจากบัญชีรายชื่อ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการบัญญัติหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการเลือกตั้งว่า ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งจะต้องมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการปฏิบัติงานในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากผู้ตรวจการเลือกตั้งไม่มีผลงานถือเป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งนั้นๆ พ้นจากตำแหน่งได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งได้ แต่มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเป็นมติเอกฉันท์

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า หลักการเรื่องการให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งนั้น ควรเป็นกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ตรวจการเลือกตั้งผู้ใดขาดความสุจริต เที่ยงธรรม หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือขาดคุณสมบัติ เนื่องจากเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งผู้ใดพ้นจากบัญชีรายชื่อแล้ว จะส่งผลกระทบต่อบุคคลดังกล่าวในการเข้ารับสรรหาหรือปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรต่างๆ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “**ตำรวจตัดสินคดีบุคคลที่มิใช่ข้าราชการให้ประท้วงคดีบุคคลที่มีภูมิสิทธิ์ในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน** ไม่ว่าในเวลาใดๆ ถ้าคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ตรวจการเลือกตั้งผู้ใดขาดความสุจริต ขาดความเที่ยงธรรม มีความประพฤติเสื่อมเสีย ขาดคุณสมบัติ หรือขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีมติให้ผู้นั้นพ้นจากบัญชีรายชื่อทันที”

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีผู้ตรวจการเลือกตั้งถูกจับสลากให้ไปปฏิบัติหน้าที่ตรวจการเลือกตั้งในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่จังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนา จะมีกลไกรองรับแนวทางการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร

- เรื่องการมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจการเลือกตั้งนั้น ควรมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ภายในกลุ่มจังหวัดโดยเทียบเคียงกับการจัดรูปแบบการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทยที่แบ่งจังหวัดออกเป็นเก้ากลุ่มจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ตรวจการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องรูปแบบ และวิธีการมอบหมายให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งไปปฏิบัติหน้าที่ตรวจการเลือกตั้งนั้น ควรให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนด แต่จะต้องไม่มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจการเลือกตั้งในจังหวัดที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่มีภูมิลำเนาในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งตามจำนวนที่เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ครบทุกจังหวัด โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อขึ้นไว้ บัญชีรายชื่อดังกล่าวให้ใช้ได้เป็นเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปี

ผู้ตรวจการเลือกตั้งต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดในเวลาห้าปีที่ผ่านมาก่อนการแต่งตั้ง เป็นบุคคลที่เชื่อได้ว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสีย และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งต้องไม่เป็นผู้มีคู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุพการีเป็นหรือสมัครรับเลือกตั้งหรือรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัคร การคัดเลือก และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ตำรวจตัดสินคดีบุคคลที่มิใช่ข้าราชการให้ประท้วงคดีบุคคลที่มีภูมิสิทธิ์ในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน ไม่ว่าในเวลาใดๆ ถ้าคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ตรวจการเลือกตั้งผู้ใดขาดความสุจริต ขาดความเที่ยงธรรม มีความประพฤติเสื่อมเสีย ขาดคุณสมบัติ หรือขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีมติให้ผู้นั้นพ้นจากบัญชีรายชื่อทันที”

มาตรา ๒๕

“มาตรา ๒๕ เมื่อมีกรณีและผู้ตรวจการเลือกตั้งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลจากบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๒๔ มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน โดยคำนึงถึงพื้นที่ของจังหวัด เพื่อแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัด

การแต่งตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่ละจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กรรมการที่คณะกรรมการมอบหมาย จับสลากรายชื่อบุคคลจากบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๒๔ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่จะแต่งตั้ง จำนวนสองคน

(๒) ให้กรรมการที่คณะกรรมการมอบหมาย จับสลากรายชื่อบุคคลจากบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ที่มีได้มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่จะแต่งตั้ง ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดสำหรับจังหวัดนั้น

ให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งมีผลใช้บังคับ แต่ต้องไม่เร็วกว่าสามสิบวันก่อนวันพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งมีผลใช้บังคับ

เมื่อพ้นเวลาระหว่างเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๓ แล้ว ให้คำสั่งตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้งเป็นอันสิ้นผล เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยังมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการต่อไป คณะกรรมการจะประกาศให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามเวลาที่กำหนดก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แจ้งต่อที่ประชุมว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ส่งสรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้กับคณะกรรมการแล้ว โดยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสี่ฉบับในเรื่องต่างๆ เช่น การให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง การเก็บค่าสมาชิกพรรคการเมือง และผู้ตรวจการเลือกตั้ง เป็นต้น และขอหารือต่อที่ประชุมว่าควรเผยแพร่สรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในช่วงเวลาใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรเผยแพร่สรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในประเด็นสำคัญเท่านั้น และขอให้คณะอนุกรรมการจัดทำสรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นสำคัญเพื่อประกอบการชี้แจงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และส่งให้กับสภานิติบัญญัติแห่งชาติสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไป

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เสนอให้เผยแพร่สรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งหมดผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการ ส่วนสรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นสำคัญควรให้โฆษกกรรมการเป็นผู้แถลงต่อสื่อมวลชน

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรเผยแพร่สรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พร้อมกับการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ชี้แจงว่า เหตุที่ควรเผยแพร่สรุปผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก่อนที่จะมีการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เนื่องจากจะได้อธิบายได้ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ปรับปรุงเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งอย่างไรบ้าง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ชี้แจงว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในภาพรวมเท่านั้น จึงไม่ได้มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม สามารถขอความร่วมมือจากนิดาโพลเพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งได้

๔.๒ นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ณ จังหวัดชลบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดเชียงราย และจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งประชาชนที่ร่วมเวทีมีความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างหลากหลายโดยมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนั้น ประชาชนมีความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น เรื่องสถานะของพรรคการเมืองในปัจจุบัน และการเก็บค่าสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะนำความคิดเห็นของประชาชนบางส่วนไปเผยแพร่ต่อสื่อมวลชนทราบต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ขอให้คณะอนุกรรมการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนที่ร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นว่าร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมีสาระสำคัญบางเรื่องที่เป็นไปตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนด้วยแล้ว

๔.๓ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๕ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์